

Muilutettuja merkityksiä

”Kyllä on puolueettomuus unohtunut sellaiselta maaherralta tyystin, joka nimittää Jussi Muilun tapaisen ‘sankarin’ poliisiksi lääniinsä.” Näin kirjoitti nimimerkki ”Ohi” *Savon Työmies* -lehdessä 30. maaliskuuta 1935.

Jussi Muilu ja hänen veljensä Jaakko sieppasivat poliittisia vastustajiaan ja kyyditsivät heidät pois. Kyyditsemisestä alettiin käyttää verbiä *muiluttaa*.

Muiluttamista harrastanut, lakeja ja demokratiaa uhmaava liike sai alkunsa Lapulta vuonna 1929, ja sitä alettiin kutsua *lapuanliikkeeksi*. Sanaa on taas näkynyt julkisessa keskustelussa. Vuodenvaiheessa uutisoitiin suunnitelmista perustaa *Sinimusta liike* -niminen puolue. Samalla nimellä tunnettiin 1930-luvun alussa lapuanliikkeen nuorisjärjestö.

Warkauden Lehti kertoi 24. marraskuuta 1938 sisäministeriön päätöksestä lakkauttaa Isänmaallinen Kansanliike. Sisäministeri Urho Kekkonen piti IKL:ää lakkautetun lapuanliikkeen ja Sinimustat-järjestön jatkona. Kekkonen puhui tyytymättömyyden lietsomisesta, räikeästä ”kiihoitustyöstä” ja suoranaisista lainvastaisuuksista.

Kuulostaa huolestuttavan tutulta. Uuden sinimustan liikkeen puuhaajat ovat kertoneet, että linja tulee olemaan ”radikaalikansallismielinen” ja että se ”erottuu selkeästi nykyisestä poliittisesta kentästä muun muassa edistämällä ajatusta etnisesti suomalaisesta kansankokonaisuudesta”.

Julkisessa keskustelussa puhutaan enenevästi Suomen rajojen sulkemisesta ja Suomen saamisesta takaisin sekä monikulttuurisuuden uhasta ja hallitsemattomasta maahanmuutosta. Eduskunnassa on iso puolue, joka elää maalamalla maahanmuuton mörköä ja julistamalla ihmisryhmien vastakkainasettelun välttämättömyyttä. Somessa käydään kovaa kielellistä kamppailua kansan, kansallismielisyyden ja

(etnisen) suomalaisuuden käsitteistä.

Näissä keskusteluissa ”kunnostautuvat” erityisesti demokratiaa ja lakeja uhmaavat äärioikeistolaiset muiluttajat. On vaara, että lisääntyvä ja löperöistynyt puhe lapuanliikkeestä ja sinimustista tavallistaa äärioikeistolaisuutta. Humaaneja merkityksiä muilutetaan marginaaliin, väkivaltaisia väitteitä ujutetaan framille. Näin luodaan mielikuvaa, jonka mukaan mustavalkoiset ihmisvihamieliset ideat kuuluvat ikään kuin luontojaan suomalaiseen yhteiskunnalliseen keskusteluun.

On pari ammattikuntaa, joiden tulee näinä aikoina olla erityisen terhakkaana osoittamassa valheita ja oikomassa vääristelyjä: Journalistit, koska heillä on kyseenalaistajan koulutus ja paksu nahka. Ja tietenkin tutkijat.

Kielitieteilijä Noam Chomsky kirjoitti jo vuonna 1967 älymystön vastuusta – tämän etuoikeutetun vähemmistön, joka on saanut koulutusta, jolla on kaikki tieto käytettävissä ja vapaus ilmaista asioita. Älymystöllä on erityinen vastuu etsiä totuutta ja puuttua epäkohtiin. Chomsky itse on elänyt älymystöelämää niin kuin on opettanutkin. Missä ovat Suomen chomskyt?

Äärioikeistolaisten merkitysten luonnollistaminen julkiseen kielenkäyttöön tulee pysäyttää. Demokratian ja humanismin mädättämiseltä ei pidä sulkea silmiä. Eikä suita.

VESA HEIKKINEN

Kirjoittaja on suomen kielen dosentti ja tietokirjailija.

Twitter: @tosentti